

Uvodna riječ¹

Udžbenik iz historijske gramatike nastao je iz želje da se studentima ukrajiništike približe fonetski procesi kroz koje su prolazili govori na osnovi kojih je nastao današnji ukrajinski jezik.

Polazna točka od koje krećemo raspad je praslavenskog jezika.

Već se i u tom, početnom dijelu, osvrćemo na fonetsko nasljeđe koje je u praslavenskom ostalo od zajedničkog praindoeuropskog jezika. Knjiga je strukturirana kronološki i podijeljena na deset poglavlja od kojih je svako zasebna cjelina.

U prvom poglavlju, definirajući procese raspada praslavenske zajednice, pratimo suvremene ukrajiniističke kronologizacije. Materijal smo obradile po periodizaciji J. Ševeljova. Po njemu, osobine karakteristične za ukrajinski jezik, prisutne su u govorima slavenskih plemena koja su se našla na teritoriju današnje Ukrajine već nakon raspada praslavenske zajednice.

Sve fonološke promjene podijelile smo na nekoliko kronoloških skupina: općeslavenske, istočnoslavenske, staroukrajinske, ukrajinske. Ovisno o razini promjena, navodile smo i paralele s drugim slavenskim jezicima. To se prije svega tiče općeslavenske razine gdje navodimo rezultate promjena u svakoj od slavenskih jezičnih skupina.

Vrlo često fonetske promjene pratimo na primjeru promjena unutar dijalekata ukrajinskog jezika, tj. navodimo refleksu u pojedinim dijalektima. Shvaćanje historijske gramatike kao historijske dijalektologije, koja se odnedavna pojavila u ukrajiniističkoj literaturi, vrlo nam je blisko.

Cilj je ovog udžbenika približiti studentima fonetske promjene koje su stvorile suvremeni ukrajinski jezik onakvim kakav je on danas.

Autorice

¹ Ovaj rad sufinancirala je Hrvatska zaklada za znanost projektom Komparativnoslavističke lingvo-kulturalne teme [2131].